

Beleidsnota
Harmonisatie Peuterspeelzalen
Voor- en Vroegschoolse Educatie 2019 en verder

Inhoudsopgave

Inleiding		pag.2
Hoofdstuk 1	Harmonisatie, ontwikkeling en wettelijk kader	pag.3
Hoofdstuk 2	VVE ontwikkeling en wettelijk kader	pag.4-7
Hoofdstuk 3	Opgave voor Zeewolde, samenhang en aansluiting op lokaal beleid	pag.7-9
Hoofdstuk 4	Huidige situatie in Zeewolde, uitgangspunt van beleid	pag.9-12
Hoofdstuk 5	VVE-beleid: aanbod en bekostigingssystematiek	pag.12-15
Hoofdstuk 6	Beleidskeuzes en wenselijke aanpak Zeewolde	pag.15-19
Hoofdstuk 7	Financieel kader voorschools stelsel Zeewolde	pag.19-20

Inleiding

Voorliggende beleidsnota is een vervolg op het collegebesluit van 14 augustus 2017 over de Harmonisatie Peuterspeelzalen. Het is tevens de startnotitie voor nieuw beleid in het kader van de preventie van onderwijsachterstanden: de Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Harmonisatie Peuterspeelzalen

In genoemd collegebesluit is vastgelegd dat 2018 een overgangsjaar is voor Stichting Kindercentra Zeewolde. Ter afronding van de Harmonisatie zou daarbij, na overleg met partners in de kinderopvang, een subsidieregeling worden opgesteld voor de groep ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag. In deze regeling is o.a. de toegang tot peuteropvangplaatsen vastgelegd. Met het vaststellen van de subsidieregeling is de Harmonisatie Peuterspeelzalen en Kinderopvang met ingang van 2019 feitelijk afgerond.

Zodra voorliggende beleidsnota vastgesteld is, zal de subsidieregeling beschikbaar worden gesteld aan de kinderopvangaanbieders.

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van kinderen en in bijzondere mate voor kinderen die risico op een ontwikkelingsachterstand lopen of in een risicovolle gezinssituatie opgroeien. Voor- en Vroegschoolse Educatie (verder VVE) is hiervoor een landelijk erkend instrument.

Halverwege 2018 werd definitief duidelijk dat ook gemeente Zeewolde in 2019, als één van de laatste gemeenten in Nederland, geoormerkte middelen voor onderwijsachterstandenbeleid zal gaan ontvangen. Deze zgn. GOAB- (Gemeentelijk Onderwijsachterstand Beleid)- financiering van het rijk is geoormerkt en bedoeld voor VVE bij daarvoor geïndiceerde peuters van 2 tot 4 jaar. Kinderopvangondernemers en het primair onderwijs zijn hiervoor aangewezen uitvoeringpartners mits zij aan wettelijke kwaliteitseisen voldoen en opvang aan peuters bieden.

VVE biedt kansen aan kinderen die risico lopen op een achterstand nog voor zij de stap maken naar het primair onderwijs. Met een dekkend educatief aanbod VVE verbetert de kwaliteit van de peuteropvang in Zeewolde en daar hebben alle kinderen profijt van.

De opgave waar gemeente Zeewolde voor staat is met een voorschools subsidiestelsel de toegang te regelen en te borgen voor alle ouders en kinderen, met en zonder recht op kinderopvangtoeslag en met en zonder VVE-indicatie in de peuteropvang.

In de ambtelijke voorbereiding hebben partners in kinderopvang, het primair onderwijs en de jeugd zorg meegewerkt aan de totstandkoming van deze nota. Daarbij is aangehaakt op de in februari 2018 door de raad vastgestelde nota Jeugdbeleid 2018 'Een sterke basis voor de jeugd'.

Na vaststelling van voorliggende nota, biedt een subsidieregeling kinderopvangaanbieders de mogelijkheid zowel peuteropvang- als VVE plaatsen te bieden die voldoen aan de wettelijk verplichte kwaliteit.

Hoofdstuk 1 Harmonisatie, ontwikkeling en wettelijk kader

1.1 Achtergrond Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen

In het regeerakkoord 'Een betere basis voor peuters' werd al in 2013 de basis gelegd voor de Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk die in 2018 een feit werd.

De aanleiding hiervoor was het grote verschil in aanbod, kwaliteit en bekostiging tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Van oudsher boden kinderdagverblijven opvang aan voor 0 -4 jarige kinderen van werkende ouders, vanuit het rijk ingezet als een arbeidsmarktinstrument met kinderopvangtoeslag.

De peuterspeelzaal, een door de gemeente gesubsidieerde laagdrempelige voorziening, richtte zich op de ontwikkeling van 2-4 jarigen en de overstap naar het primair onderwijs.

Deze situatie leidde tot dermate grote verschillen dat sprake was van een ongelijke start op het primair onderwijs met een risico op segregatie omdat kinderen aan de ene kant vanuit de peuterspeelzaal instromen en aan de andere kant vanuit een kinderdagverblijf met een andere aanpak en educatieve kwaliteit.

Het kabinet wil met de Harmonisatie de onwenselijke verschillen tussen peuterspeelzaalwerk en de kinderdagopvang wegnemen door de pedagogische en educatieve kwaliteit te versterken en een gelijke toegang voor ouders te realiseren met behoud van keuzevrijheid.

Een achterliggend doel van de Harmonisatie was de verbetering van de samenwerking tussen het primair onderwijs en de voorschoolse voorzieningen met doorlopende leer- en ontwikkellijnen en aandacht, zorg voor en ondersteuning van risicokinderen en ouders.

De kwaliteit van de uitvoering werd verankerd in een nieuw wettelijk toezichtkader.

De financiering en de basiskwaliteit zijn onder de Wet Kinderopvang gebracht. De peuterspeelzaal is peuteropvang geworden en de focus ligt op ontwikkelingskansen voor 2-4 jarigen en de overstap naar het primair onderwijs. Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorschoolse voorzieningen voor peuters van 2-4 jaar, verder peuteropvang genoemd.

Samengevat hebben de stappen in de Harmonisatie er toe geleid dat er sinds 2018 geen wettelijk onderscheid meer is tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang en dat de voorzieningen voor peuters vanaf deze datum onder de Wet Kinderopvang vallen. Met deze nieuwe situatie ligt er een opgave bij alle gemeenten voor de inrichting van een stelsel van voorschoolse voorzieningen dat gelijke toegang biedt aan alle kinderen van 2 tot 4 jaar.

1.2 Harmonisatie afronden: de opgave voor gemeente Zeewolde

Gemeente Zeewolde heeft een eerste stap in het harmonisatieproces gezet met het raadsbesluit van 29 september 2017 over de Harmonisatie Peuterspeelzalen: de subsidierelatie met Stichting Kindercentra Zeewolde (verder SKZ) is met ingang van 1 januari 2019 beëindigd waarbij in het overgangsjaar 2018 de SKZ in de gelegenheid is gesteld haar bedrijfsvoering aan te passen en de omslag te maken van een gesubsidieerde peuterspeelzaalorganisatie naar een kinderopvangaanbieder die ook peuteropvang biedt. In dit overgangsjaar hebben ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag gebruik kunnen maken van een overgangsregeling.

In het raadsbesluit is verder bepaald dat, na overleg met partners in de kinderopvang, als volgende stap een nieuwe gemeentelijke subsidieregeling ingevoerd wordt voor alle ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Deze ouders kunnen dan bij alle kinderopvangaanbieders terecht voor een aanbod van 2 dagdelen peuteropvang. Hiermee ontstaat het gelijke speelveld en de toegankelijkheid die met de harmonisatie beoogd werden en is de wettelijke taak van de gemeente Zeewolde uitgevoerd.

Hoofdstuk 2 VVE ontwikkeling en wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt de context en ontwikkeling van VVE geschetst, met het wettelijk kader, de richting en het perspectief van het rijksbeleid in de toekomst.

2.1. De Wet Onderwijskansen door Kwaliteit en Educatie(OKE)

De basis voor de VVE is gelegd in de Wet Onderwijskansen door Kwaliteit en Educatie, de wet OKE die dateert uit 2010. Zoals vermeld in de inleiding krijgt Zeewolde voor het eerst in 2019 geoordeeld budget van het rijk in het kader van het GOAB (Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid) voor de inzet van VVE.

VVE is sinds jaren speerpunt van het rijk in het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden. Kleinere gemeenten kwamen vaak niet in aanmerking omdat de verdeelsystematiek gebaseerd was op het aantal kinderen in de gemeente met een specifiek 'leerlingengewicht', afgeleid van de zgn. Gewichtenregeling' van het basisonderwijs. Met een nieuwe verdeelsystematiek en op basis van CBS-gegevens ontvangt sinds 2019 elke gemeente GOAB-middelen, zo ook gemeente Zeewolde.

In de VVE gaat het er om geïndiceerde kinderen actief te ondersteunen in hun ontwikkeling. VVE-programma's zijn integrale programma's (gericht op alle ontwikkelingsgebieden) voor 2-6 jarigen en bieden kinderen compensatie en ondersteuning omdat zij thuis te weinig ontwikkelingsgerichte stimulering ontvangen en risico op achterstand lopen bij de start in het primair onderwijs.

Het *voorschoolse* deel (voor peuters van 2-4 jaar) van het programma wordt uitgevoerd door kinderopvangpartners en het *vroegschoolse* deel (voor kleuters van 4-6 jaar) door het primair onderwijs in groep 1 en 2.

Het VVE-beleid is gericht op het stimuleren van jonge kinderen, op gelijke onderwijskansen en op preventie en actieve ondersteuning als sprake is van stagnatie in de groei en ontwikkeling.

Gemeenten die VVE bieden hebben de verplichting om op grond van de wet OKE:

- een voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met (risico op) een achterstand met een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE;
- de financiële toegankelijkheid voor ouders van kinderen die in aanmerking komen voor VVE te regelen;
- jaarlijks overleg te voeren waarbij gemeente en VVE-partners afspraken maken over kernpunten van VVE onder meer het definiëren van doelgroepen en de werving en toeleiding.

2.2. Besluit Basiskwaliteit Voor- en Vroegschoolse Educatie

In het besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voor- en Vroegschoolse Educatie 2018 is een belangrijke wijziging voor VVE vastgelegd. Het vormt de grondslag voor de wettelijke verplichte kwaliteit die nu geldt. Deze is vooral aangescherpt op de verplichte scholing van beroepskrachten en het taalniveau van de medewerkers.

2.3 Nieuwe verplichte wettelijke normen voor VVE.

Per 1 januari 2020 zijn de wettelijke normen voor VVE aangescherpt. Onderzoek naar de resultaten en opbrengsten, o.a. het effectenonderzoek van het Kohnstamm instituut en het onderzoeksrapport VVE 2012-2015 van Paul Leseman hebben laten zien: VVE werkt! Vooral als kinderen jong starten en het programma goed verspreid over de week wordt aangeboden door professionele, in VVE geschoolde, beroepskrachten.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid presenteerde onlangs de Kwaliteitsmonitor Kinderopvang 2017/2018. Uit de resultaten blijkt dat de educatieve kwaliteit in de peuteropvang

toeneemt en er positieve werking van uitgaat als kinderen van dezelfde leeftijdsgroep met elkaar verblijven. Een dergelijk zogenaamd inclusief klimaat op de groep voegt toe, net als de HBO-functie waar al enige jaren in de VVE mee gewerkt wordt in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den-Haag. Minister Arie Slob van het ministerie van Onderwijs heeft in 2018 besloten de normen en de bekostiging van VVE aan te passen, het wettelijk verplichte aanbod VVE uit te breiden en de kwaliteit aan te scherpen. De ingangsdatum van deze nieuwe aanpassing is 1 januari 2020 zodat gemeenten die al VVE bieden de kans krijgen om hun beleid aan te passen. Vooruitlopend hierop gaat Zeewolde als nieuwe VVE-gemeente meteen mee in de nieuwe wettelijk verplichte kwaliteitseisen.

Die wettelijk verplichte eisen voor VVE zijn:

- een kindplaats van 16 uur per week realiseren (*dit was 10 uur per week*);
- deze door de week verspreid aanbieden over maximaal 5,5 uur per dag, minimaal 3 dagen per week gedurende 40 weken per jaar (*dit was 2,5 uur per dag over 4 dagdelen per week*);
- de minimale startleeftijd voor kinderen is 2,5 jaar;
- de urennorm is vastgesteld op maximaal 960 uur voor 1,5 jaar;
- de HBO- functie in de VVE wordt verplicht ingevoerd m.i.v. 2022. In de tussentijd zal duidelijk worden wat de urennorm voor deze functie wordt en wat dit betekend voor de bekostiging.

2.4. Beleidsvrijheid voor doelgroep VVE-indicatie

Gemeenten hebben in het verleden te maken gehad met een exacte omschrijving van de doelgroep en een taakstelling in groei van het bereik van risicokinderen. Dit is door het ministerie losgelaten om meer recht te kunnen doen aan de behoefte van lokaal maatwerk. Gemeenten hebben daarom meer beleidsvrijheid gekregen waar het gaat om de doelgroepdefinitie en de omvang en het bereik van de doelgroep voor VVE.

VVE-doelgroepkinderen moeten wel voldoen aan de criteria voor toekenning van de GOAB-middelen.

Samengevat gaat het dan om:

- opleidingsniveau ouders;
- land van herkomst van ouders en verblijfsduur in Nederland;
- inkomensniveau in combinatie met het aantal ouders dat deelneemt aan schuldhulpverlening (CBS gegevens).

Er is geen taakstelling aan gemeenten opgelegd over het aantal te bereiken doelgroepkinderen. De verantwoording naar het rijk vindt plaats op basis van een monitor van het aantal gerealiseerde kindplaatsen met een VVE-aanbod en de urenafname per kind.

2.5 Relatie Jeugdzorg en VVE

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente wettelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het jeugdbeleid waarbij het naast preventie ook gaat om een toereikend aanbod van jeugdhulp en jeugdzorg. Een speerpunt in dit beleid is het vroegtijdig signaleren van risico's en het tijdig ondersteunen van kinderen en ouders in risicovolle situaties. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale en preventieve aanpak zodat kinderen zo lang mogelijk in het reguliere aanbod opgevangen worden en alleen opgeschaald wordt naar Jeugdhulp als het echt niet anders kan.

Investeren in de ontwikkeling van jonge kinderen biedt hen kansen op gezond, veilig en zo 'normaal' mogelijk opgroeien waarmee zij optimaal talenten kunnen ontwikkelen. De Jeugdzorg raakt hier de ambities in de VVE en maakt het voor de gemeente noodzakelijk om integraal beleid te maken voor kinderen die risico lopen op onderwijsachterstanden als gevolg van gebrek aan ontwikkelingsstimulering en/of een risicovolle opvoedsituatie thuis.

2.6. Toekomstperspectief: Basisvoorziening 2-4 jaar

De Harmonisatie en de recente ontwikkelingen in de VVE zijn niet los te zien van het toekomstperspectief op een basisvoorziening voor peuters van 2 tot 4 jaar in de toekomst. In 2016 heeft de Sociaal Economische Raad (verder SER) het advies “Gelijk Goed van Start” gepresenteerd waarin gepleit wordt voor ontwikkelrecht voor 16 uur per week voor peuters van 2-4 jaar als eerste stap tot een basisvoorziening voor 0 tot 4 jarigen. Deze peutervoorziening zou ingericht worden in lijn met het primair onderwijs en deel uitmaken van de pedagogische infrastructuur.

Brancheorganisaties in kinderopvang en primair onderwijs, de PO-raad, Sociaal werk Nederland en de VNG ondersteunen dit voorstel en onderschrijven daarmee het belang van een ‘inclusieve’ peutervoorziening waar de gemeente regie over kan voeren vanuit haar wettelijke rol en verantwoordelijkheid. Deze brede ondersteuning voor het SER-voorstel maakt de basisvoorziening tot een realistisch toekomstperspectief waar in de toekomst rekening mee moet worden gehouden en op geacteerd kan worden.

Vooralsnog heeft het rijk het advies voor een klein deel overgenomen en voor een beperkte groep kinderen. Alleen VVE-geïndiceerde kinderen krijgen recht op een aanbod van 16 uur per week.

Hoofdstuk 3 Opgave voor Zeewolde, samenhang en aansluiting op lokaal beleid

3.1 Opgave gemeente Zeewolde

Gemeente Zeewolde staat voor de opgave om een voorschools voorzieningenstelsel voor peuters in te richten wat gericht is op preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning. Dit stelsel zal in samenhang en in samenwerking met de partners in Jeugdzorg, kinderopvang en primair onderwijs vormgegeven moeten worden, onder gemeentelijke regie.

Gemeente Zeewolde is wettelijk verantwoordelijk voor:

- Het organiseren van de (financiële) toegankelijkheid en het aanbod peuteropvang aan ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Dit is een gevolg van de Harmonisatie;
- Het beschikbaar stellen van een laagdrempelig toegankelijk en dekkend aanbod van voldoende VVE-plaatsen voor kinderen die risico op achterstanden lopen. Dit is een gevolg van de verplichting die voortvloeit uit het Rijksbeleid voor onderwijsachterstanden.

Na vaststelling van deze nota kunnen peuteropvangaanbieders met gebruikmaking van de in de inleiding genoemde subsidieregeling de bovengenoemde kindplaatsen realiseren. Voor het zover is zal echter aan een aantal voorwaarden gewerkt moeten worden, waaronder het besluit door college en raad over het financieel kader, het inrichten van de infrastructuur voor het peuteraanbod en het organiseren van structureel overleg en samenwerking tussen de betrokken partners in de uitvoering.

3.2. Gemeenteregie op samenwerking in de VVE

De gemeente stuurt op samenwerking en het resultaat van de VVE. Kinderopvang, schoolbesturen en Jeugd(gezondheids)zorg maken samen met de gemeente afspraken maken over de resultaten van de VVE. Het budget voor het voorschoolse deel ontvangt de gemeente rechtstreeks van het rijk, het budget voor het vroegschoolse deel van de VVE ontvangen schoolbesturen in de lumpsumuitkering van het rijk.

Voor de kinderopvangpartners die VVE aanbieden, zijn de nieuwe aangescherpte kwaliteitseisen in de wet opgenomen. Schoolbesturen hebben vrijheid bij het inrichten en uitvoeren van het vroegschoolse deel van de VVE, wat deel uitmaakt van het reguliere lesprogramma van groep 1 en 2. De verplichte afspraken van de gemeente met de schoolbesturen betreffen alleen de resultaten. De onderwijsinspectie boordeelt de kwaliteit, het resultaat en de samenwerking tussen kinderopvang en primair onderwijs.

Een basisinfrastructuur waarin overleg en afstemming geregeld is, is een voorwaarde om de gemeentelijke regierol en de samenwerking tussen partners gestalte te geven. Dan kunnen nadere afspraken over het commitment en jaarlijkse resultaatafspraken in het kader van VVE gemaakt worden.

3.3. VVE versterkt lokale voorzieningen en de pedagogische infrastructuur

Kinderopvang, in het bijzonder peuteropvang, is de pedagogische voorziening waar vrijwel alle jonge kinderen uit Zeewolde met hun ouders samenkomen. Kinderen leren van en met elkaar. De peuteropvang is een eerste stap buitenshuis en maakt deel uit van de leefwereld van kinderen.

Met het consultatiebureau samen vormt de peuteropvang de basisinfrastructuur die nodig is om de ontwikkeling te volgen, preventief te ondersteunen, voortijdig te kunnen signaleren en oplossingen te bieden als er zorgen zijn om ouders en de ontwikkeling van kinderen.

Jonge ouders bouwen een band op met elkaar en met de vaste medewerkers op de peutergroepen. De peuteropvang is de plek waar ouders elkaar ontmoeten, zorgen delen en tips kunnen uitwisselen. Hier ligt een vanzelfsprekende taak voor de medewerkers om passende ondersteuning te bieden, vanuit de band met ouders en kinderen, inspeland op de vragen van ouders.

De Jeugd(gezondheids)zorg heeft vanuit haar signaleringsrol een taak in de indicatie voor VVE, de medewerkers hebben daarbij een specifieke rol in de toeleiding door te wijzen op het belang van deelname aan VVE. Op deze manier zal het bereik van risicokinderen vergroot worden. De samenwerking en korte lijn tussen de medewerkers van het consultatiebureau en de aanbieders in de kinderopvang is hierbij van cruciaal belang.

Kinderopvangaanbieders voeren hun taak in preventie en vroeg-signalering beter en professioneler uit naarmate er meer verbinding en samenwerking met het primair onderwijs tot stand komt. Met de verplichte doorgaande lijn in VVE programma, het kindvolgsysteem en een koppeling met de zorgstructuur in het primair onderwijs komt deze samenwerking en wisselwerking als vanzelfsprekend tot stand.

3.4. Aansluiting nota Jeugdbeleid

In de nota Jeugdbeleid Zeewolde “Een sterke basis voor de jeugd”, door de raad op 7 -2-2018 vastgesteld, staat beschreven op welke manier de komende jaren wordt gewerkt aan een veelzijdige opvoed- en opgroeiomgeving zodat kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Er ligt daarbij nadruk op preventie en vroeg-signalering en op het lokale samenspel van iedereen die betrokken is bij jeugd in Zeewolde. Het gaat om het versterken van de positieve omgeving. Omdat alle kinderen recht hebben op gezond opgroeien en ontwikkelen heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om de mogelijkheden hiertoe te vergroten.

Dit vraagt om samenwerking, regie en toerusting om vragen op te pakken, te signaleren en zorgen rond kinderen bespreekbaar te maken. Een voorwaarde is de verbetering van samenwerking en afstemming tussen de kinderopvang en het preventieve voorveld.

3.5. Beleid ontwikkelen samen met partners

Het VVE budget biedt Zeewolde de kans om vroeg-signalering en de ondersteuning van kinderen met risico op achterstanden beter te organiseren en een kwaliteitsimpuls te geven. Op ambtelijk initiatief is een projectgroep opgericht met vertegenwoordigers vanuit de kinderopvang en het primair onderwijs. Deze projectgroep is in het leven geroepen om het beleid voor Zeewolde mede te ontwikkelen en om afspraken te maken over de voorbereiding en de invulling van de VVE.

Met partners in Jeugdzorg, die veel ervaring hebben in het werken met risicokinderen, is de specifieke VVE-doelgroep in kaart gebracht. Zij hebben gewezen op het belang van een sluitende aanpak en korte lijnen in de reguliere opvang, waar met zoveel mogelijk (risico) kinderen samenkomen, en door tijdig in te grijpen problemen klein kunnen worden gehouden waar het klein opgelost kan worden. De omvang van gemeente Zeewolde is daar bij uitstek geschikt voor. Alle uitvoeringspartners hebben het belang onderstreept om zoveel mogelijk in samenspraak met de gemeente vorm te geven aan het toekomstig VVE-beleid en aan te sluiten op wat er tot nu toe binnen Zeewolde is opgebouwd.

Hoofdstuk 4 Huidige situatie in Zeewolde, uitgangspunt van beleid

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de huidige situatie in Zeewolde na de Harmonisatie met het overgangsjaar 2018 en wordt ingezoomd op aanpalend beleid, initiatieven en de kaders waarop het nieuwe VVE-beleid kan aansluiten. Tevens wordt een overzicht gegeven van het huidige aanbod en bereik in kinderdagopvang en peutergroepen.

4.1 Beleid en opvang van risicokinderen in Zeewolde

In de kinderopvang als sector wordt op verschillende manieren omgegaan met kinderen met risico op achterstanden of die in een risicovolle opvoedomgeving of thuissituatie zitten. Landelijk gezien is het aantal risicokinderen in de kinderdagverblijven lager dan in de voormalig peuterspeelzalen, zo ook in Zeewolde. Op basis van gegevens van de kinderopvangaanbieders in Zeewolde blijkt dat risicokinderen verspreid over verschillende locaties van verschillende kinderopvangaanbieders zitten. De SKZ levert het grootste aandeel in de opvang van risicokinderen in peutergroepen en heeft daar, samen met de gemeente, beleid op ontwikkeld.

Stichting Kindercentra Zeewolde

De SKZ heeft, in nauwe samenwerking met de gemeente, al ruim 10 jaar in haar voormalig peuterspeelzaalgroepen op grond van de aanwezigheid van een substantiële groep risicokinderen, een zogenaamde Peuterplusaanbod. Kinderen maken gebruik van extra tijd en aanbod gedurende 4 dagdelen i.p.v. de 2 dagdelen die in peuterspeelzalen gebruikelijk zijn.

Op deze manier zijn op 4 locaties 12 Peuterpluskindplaatsen gerealiseerd. De twee extra dagdelen worden gesubsidieerd door de gemeente, voor de overige twee dagdelen betalen ouders een ouderbijdrage. De Peuterplusaanpak van de SKZ is geïnspireerd op de methodiek van VVE bij andere gemeenten en loopt daarmee in feite vooruit op de invoering van VVE in Zeewolde.

De Tuimelaar is meer dan 10 jaar geleden opgericht op initiatief van de SKZ als een speciale voorziening voor kwetsbare kinderen in Zeewolde: d.w.z. peuters die zich niet goed kunnen ontwikkelen in een reguliere peutergroep. Zij worden intensief begeleid in een kleine groep van maximaal 8 kinderen waar na verloop van tijd duidelijk wordt of zij de overstap naar het regulier basisonderwijs kunnen maken of een speciale vorm van onderwijs nodig hebben. Sinds de gemeente Zeewolde verantwoordelijk is voor de Jeugdzorg worden de begeleidingstrajecten van deze kinderen, na indicatie, gefinancierd uit maatwerkmiddelen voor jeugdhulp. De Tuimelaar is ondergebracht bij een samenwerkingsverband van SKZ en Triade/Vitree die de orthopedagogische begeleiding levert. Als voorziening maakt De Tuimelaar deel uit van de basisinfrastructuur in Zeewolde en verbindt reguliere peuteropvang met Jeugdzorg en Passend Onderwijs.

Het is van de gemeente Zeewolde een bewuste keuze geweest om ouders met zorgkinderen een eigen voorziening te bieden in Zeewolde i.p.v. de kinderen te vervoeren naar Harderwijk of nog verder weg.

Met ingang van 1 juli 2019 zal SKZ fuseren met stichting Go Kinderopvang uit Lelystad. Go-Kinderopvang biedt alle vormen van opvang waaronder peuteropvang en VVE in Lelystad en Almere. De organisatie werkt daarin nauw samen met partners in Onderwijs en Jeugdzorg.

SMI indicatie

De kinderopvangaanbieders van Zeewolde bieden, naast bovengenoemde groepen kinderen, ook nog plaats aan een bijzondere groep kinderen, die met een zgn. Sociaal Medische Indicatie (SMI).

Deze indicatie wordt afgegeven door klantmanagers van de sociale dienst Meerinzicht op basis van een regeling die voor de samenwerkende gemeenten Meerinzicht geldt. De achtergrond van deze regeling is dat in sommige situaties ouder(s) gebaat zijn bij een opvangplek voor het kind om de thuissituatie te stabiliseren. De ouders kiezen zelf voor een kinderopvangaanbieder en de regeling wordt uitgevoerd door Sociaal Domein Meerinzicht.

4.2. Doelgroep indicatie en bereik

Professionals in jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs geven aan dat zij een brede definitie hanteren als het gaat om de begeleiding van risicokinderen. Het gaat om kinderen die risico lopen op achterstanden in het onderwijs door een gebrek aan ontwikkelingsstimulering; kinderen die om medische redenen risico lopen; en om zorgkinderen die in een risicovolle situatie thuis opgroeien. Vaak is er sprake van een combinatie van factoren. Als specifieke aandacht groepen in Zeewolde worden genoemd: tienermoeders, kinderen die in armoede leven en kinderen die uit een niet-Nederlandstalige achtergrond komen, zoals de kinderen van arbeidsmigranten en statushouders. Het consultatiebureau heeft deze risicokinderen al vroeg in beeld, vaak al bij het eerste huisbezoek en verwijst regelmatig door naar kinder- of peuteropvang.

Risicokinderen: werving en plaatsing vanaf 2 jaar

In Zeewolde gingen peuters altijd vanaf 2 jaar naar de peuterspeelzaal voor 2 dagdelen per week. De ervaring leert dat als je de mogelijkheid biedt vanaf 2 jaar er altijd ouders zijn die daar nog even mee willen wachten en de kans dan groot is dat kinderen pas vanaf 2,5 jaar of later komen. Voor risicokinderen is het van groot belang zo vroeg mogelijk te starten en zo lang mogelijk aan een educatief VVE-aanbod deel te nemen. Het moet worden voorkomen dat deze kinderen pas op 3-jarige leeftijd of zelfs nog later starten. Het is in dit verband beter als er een mogelijkheid wordt gecreëerd om al met 2 jaar te starten en het aanbod langzaam op te bouwen naar 16 uur.

4.3. VVE en de aansluiting op de ontwikkeling primair onderwijs

De schoolbesturen primair onderwijs van Zeewolde zijn het er met de kinderopvangorganisaties over eens dat idealiter kinderen met elkaar in groepen verblijven; samen spelen en zich ontwikkelen in de buurt waar zij opgroeien. Kinderen leren van elkaar, trekken zich aan elkaar op en ontwikkelen zich ieder met eigen talenten en in eigen tempo. Kinderen die dat nodig hebben en risico lopen op ontwikkelingsachterstanden worden op locatie en binnen het reguliere voorschoolse aanbod zoveel mogelijk ondersteund.

Afgelopen jaar is de samenwerking tussen bestuurders verstevigd in de ambities voor de ontwikkeling van Integrale Kindcentra.

De bestuurders en schooldirecteuren zijn betrokken en enthousiast over de recente ontwikkeling van VVE en nemen daarin hun verantwoordelijkheid. Het gaat om het versterken van een positief opvoedklimaat en met nadruk op preventie en vroeg-signalering. VVE verbindt kennis en expertise, zorgt voor een sluitende samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen en versterkt de professionele samenwerking en afstemming met de kinderopvang. VVE is van toegevoegde waarde en relevant voor de zorgstructuur en de wijkaanpak in het kader van passend onderwijs

4.4. Uitgangspunten voor primair onderwijs en kinderopvang

In de voorbereiding op deze nota hebben de bestuurders van het primair onderwijs samen met de kinderopvangpartners geformuleerd wat zij belangrijke uitgangspunten voor het nieuwe beleid vinden.

Dit zijn de volgende uitgangspunten:

- Kinderen spelen, leren en groeien zoveel mogelijk samen in de buurt op. Dat betekent dat er naast scholen ook voldoende voorschoolse plekken zijn voor peuters van 2 tot 4 jaar;
- Gelijke kansenbeleid betekent een gelijke toegang tot voorzieningen;
- Ieder kind telt mee en levert een bijdrage;
- Zo vroeg mogelijk beginnen, hoe eerder hoe beter en vanaf 2 jaar;
- Versterken van een positief opvoedklimaat met nadruk op preventie en vroeg-signalering;
- Passende zorg en ondersteuning op de groepen en een sluitende samenwerking met verbinding van kennis en expertise;
- Ouders zijn partners en worden meegenomen in de ontwikkelingsstimulering. Dat betekent dat ouders gestimuleerd worden zelf thuis bij te dragen aan de ontwikkeling van hun kinderen, m.n. als sprake is van risico op achterstanden.

Hoofdstuk 5 VVE-beleid: aanbod en bekostigingssystematiek

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de omvang is van de groep kinderen die gebruik kan maken van het aanbod peuteropvang en de subsidieregeling. Het gaat dan vooral over de groep VVE-geïndiceerde kinderen en de groep kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. De aanbieders krijgen met verschillende categorieën ouders en kinderen met een verschillende bekostigingssystematiek te maken in de zgn. kindgebonden financiering.

5.1. Omvang en aanbod kinderopvangplaatsen in Zeewolde voor peuters

Er zijn in Zeewolde meerdere aanbieders die opvang aan peuters bieden. Het gaat om de volgende aanbieders: Partou Kinderopvang; Kiekeboe Kinderopvang, Small Society, De Kleine Ark en Stichting Kindercentra Zeewolde. Alles Kidzz is een lokale aanbieder voor gastouderopvang.

Peuteropvang wordt in verschillende vormen georganiseerd: in horizontale groepen van kinderen van 2- 4 jaar of in verticale groepen van 0-4 jaar.

De kindplaatsen variëren en zijn opgenomen in het landelijk register kinderopvang, het LRKP

De meeste locaties zijn gesitueerd in of op het terrein van een basisschool of in de nabijheid van basisscholen. De ligging en spreiding van de peuteropvang locaties in de directe nabijheid van basisscholen is een positief uitgangspunt voor het nieuwe VVE-beleid.

5.2. Categorie ouders en kinderen

Het uitgangspunt van de Harmonisatie is dat alle ouders toegang krijgen tot een voorschoolse peutervoorziening en er geen financiële drempel is. Voor ouders die voorheen al recht hadden op kinderopvangtoeslag in de kinderdagopvang is er niets veranderd. Het gevolg van de Harmonisatie en de invoering VVE is dat er meer verschillende categorieën ouders en kinderen deelnemen aan het voorschoolse aanbod peuteropvang.

Met de start van VVE komen daar vanaf 2019 twee categorieën bij namelijk ouders die doelgroeppeuters hebben met een VVE-indicatie en ouders die een 'reguliere' peuter hebben zonder VVE-indicatie. Schematisch ziet de onderverdeling er dan als volgt uit:

	Ouders met een peuter met VVE-indicatie	Ouders met een reguliere peuter zonder VVE-indicatie
Ouders <u>zonder</u> recht op kinderopvangtoeslag	A	B
Ouders <u>met</u> recht op kinderopvangtoeslag	C	D

De gemeentelijke wettelijke verantwoordelijkheid voor deze vier groepen ouders van peuters ziet er als volgt uit:

A: gemeente is verantwoordelijk voor financiering van peuterplek en voorschoolse educatie;

B: gemeente is verantwoordelijk voor financiering van een peuterplek;

C: gemeente is verantwoordelijk voor financiering van voorschoolse educatie;

D: gemeente is niet verantwoordelijk voor financiering

Vanaf 2018 na de invoering van de Harmonisatie heeft gemeente Zeewolde de belangrijke rol om alle ouders met peuters in de gelegenheid te stellen gebruik te maken van voorschoolse voorzieningen. Rechtstreekse bekostiging van het rijk voor ouders met reguliere kinderen is geregeld via de kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst. De ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag worden gecompenseerd door de gemeente met een toeslag die minimaal gelijk is aan het normtarief van de kinderopvangtoeslag. Dit tarief wordt jaarlijks door het rijk vastgesteld.

Op deze manier hebben ouders keuzevrijheid en is sprake van een gelijk speelveld voor kinderopvangaanbieders. De bekostiging vindt plaats met een kindvolgende financiering

5.3. Omvang en bereik doelgroep VVE

In het inrichten van een laagdrempelig en voor ouders betaalbaar voorschools stelsel kan gemeente Zeewolde gebruik maken van verschillende financieringsstromen.

Dit zijn:

- lokale middelen voor peuterwerk;
- de GOAB middelen voor VVE;
- de compensatie van rijk voor niet KOT ouders (ouders zonder kinderopvangtoeslag).

Daarbij moet rekening gehouden worden met het feit dat alle ouders een bijdrage naar inkomen moeten betalen en werkende ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag.

Voor een startende gemeente in de VVE, zoals Zeewolde, is het moeilijk in te schatten welke ouders in welke categorie vallen, met de daarbij behorende financieringsstroom. Er is geen ijkpunt of nulmeting waaraan gerefereerd kan worden. Naarmate de kinderen beter in beeld zijn is het makkelijker om het financieel kader vast te stellen voor de komende jaren.

Als startpunt bij de berekening van de omvang en het bereik van peuters is gebruik gemaakt van data uit het onderzoeksrapport van Buitenhk 2017 en gegevens van Burgerzaken.

Dan komen we tot het volgende beeld.

Aantal		2018	2019	2020
Peuters 2 - 4 jaar		481	464	473
recht op Kinderopv.toeslag KOT	68%*	327	315	321
geen recht op KOT	32%*	154	149	152
doelgroep VVE landelijk 15-20%	15%	72	69	70
non-bereik	21%**	96	92	94
Huidig aanbod doelgroep				
Jeugdzorgplaatsen Tuimelaar		8		
Peuterplusplaatsen		25		

* rapport Buitenhk 2015

** inclusief Gastouderopvang

Toelichting:

De aantallen zijn gebaseerd op het reële aantal peuters van 2-4 jaar in Zeewolde. Het aantal peuters blijft de komende jaren redelijk stabiel in Zeewolde. In het rapport van Buitenhk is op basis van een inschatting en het toepassen van landelijke cijfers en percentages een inschatting gemaakt van de onderverdeling van de verschillende categorieën ouders. Inmiddels is gebleken dat de onderverdeling in niet Kot ouders en KOT ouders redelijk lijkt te kloppen, op grond van gegevens die de SKZ in 2018 heeft aangeleverd. Zij hebben in 2018 als eerste te maken gekregen met de compensatietoeslag voor niet-Kot ouders.

Niet KOT:

Het aantal niet-Kot ouders bij de overige aanbieders van peuteropvang is niet precies bekend; de instroom van niet-Kot ouders is sinds 2018, na de Harmonisatie mogelijk en komt nog maar langzaam op gang. De verwachting is dat deze groep toeneemt als de subsidieregeling voor niet-KOT ouders in Zeewolde beschikbaar komt en ouders zich realiseren dat zij kunnen kiezen.

Doelgroepkinderen:

Een grote onzekere factor vormt het percentage doelgroepkinderen dat in Zeewolde in aanmerking komt voor VVE. Dit is aan de lage kant ingeschat op 15%, wat weer gebaseerd is op het landelijk

gemiddelde van 15-20 % . Omdat er niet eerder een indicatiestelling heeft plaatsgevonden voor doelgroepkinderen in Zeewolde zijn er geen ervaringsgegevens om op terug te vallen.

Non-bereik:

In Zeewolde gaat het de komende jaren vooral om het vergroten van het bereik en de uitbreiding van de kindplaatsen voor doelgroepkinderen. Het non-bereik lijkt hoog. Er is echter niet met zekerheid vast te stellen om hoeveel kinderen het precies gaat en welk percentage daarvan tot de doelgroep behoort, al dan niet rechthebbend op kinderopvangtoeslag.

Hoofdstuk 6 Beleidskeuzes en wenselijke aanpak Zeewolde

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de wettelijke verplichtingen, de uitgangssituatie en de aanbevelingen van uitvoeringspartners in Kinderopvang, Primair Onderwijs en Jeugdzorg. Gemeente Zeewolde bepaalt zelf welke plaats de VVE inneemt en hoe zij deze graag uitgevoerd wil zien, wat de relatie van VVE is met het Jeugdbeleid en met welke partners zij als gemeente wil werken. De keuze hangt samen met de samenstelling van de bevolking, de omvang en spreiding van de doelgroepen voor VVE, maar vooral ook met de visie die de gemeente heeft op het opgroeien van jonge kinderen, met elkaar lerend en spelend in de buurt als veilige omgeving, zoals deze is vastgelegd in de nota Jeugdbeleid

6.1 Scenario's voor Zeewolde

Met de wettelijke verplichting voor VVE m.b.t. tot kwaliteit en uitvoering en de opgave m.b.t. de niet-Kot ouders in het achterhoofd heeft gemeente Zeewolde een beperkt aantal keuzes die ieder gevolgen hebben voor beleid, de inrichting van de VVE in de Peuteropvang, de aanpak en de financiering. In dit hoofdstuk worden een aantal scenario's voor een voorschools stelsel gepresenteerd. Voor een goed begrip van de kosten van de verschillende scenario's is het belangrijk om te begrijpen hoe de systematiek van zgn. 'kindgebonden' financiering werkt; deze is het gevolg van de Harmonisatie van Peuterspeelzalen en Kinderopvang waarin het geld (lees: Kinderopvangtoeslag, subsidie en rijksbijdrage) het kind volgt.

Toelichting op systematiek van de 'Kindgebonden' financiering

De kostprijs van een VVE plek in de kinderopvang is aanzienlijk hoger dan die van een reguliere plek. Het verschil in kostprijs is terug te voeren op de wettelijke kwaliteitseisen die van toepassing zijn op de VVE. Zo zijn er kosten voor het programma, en worden in de VVE meer taakuren ingezet voor de voorbereiding en afstemming met de basisschool. Kinderopvangaanbieders kunnen en willen alleen partner zijn als zij een gezonde bedrijfsvoering kunnen voeren. Gemeente Zeewolde heeft belang bij stabiliteit in de kinderopvangmarkt en heeft partners nodig die in een duurzame samenwerkingsrelatie met de gemeente de VVE willen uitvoeren.

Het is daarom belangrijk dat gemeente Zeewolde in haar beleid rekening houdt met de verschillen in bedrijfsvoering en kostprijs tussen een VVE kindplaats en een reguliere kindplaats in Peuteropvang. Het onderscheid is als volgt.

- een aanbieder biedt geen VVE: deze aanbieder kan haar bedrijfsvoering handhaven en kosten toerekenen op basis van lange openingstijden gedurende de hele dag voor 52 weken per jaar.
- Een aanbieder biedt VVE: deze aanbieder moet peutergroepen van 2-4 jarigen formeren, als voorwaarde en de VVE verplicht verspreid aanbieden over een aantal momenten in de week. Dit heeft gevolgen voor de kostprijs per uur de kosten omdat deze niet over een hele opvangdag kunnen worden weggezet, en voor 40 weken per jaar.

6.2 Scenario's

In een drietal scenario's wordt de op grond van wettelijke verplichting, keuzemogelijkheden en wensen van uitvoeringspartners van Zeewolde duidelijk.

Scenario 1 Zeewolde voldoet aan wettelijke verplichting t.a.v. de Harmonisatie en VVE.

Harmonisatie:

Niet-Kot ouders van peuters hebben recht op een plaats voor 2 dagdelen peuteropvang en kunnen terecht bij elke aanbieder in Zeewolde die deze opvang biedt. Kinderopvangaanbieders ontvangen voor niet-Kot ouders compensatie tot op het niveau van het jaarlijks vastgestelde uurtarief voor Kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst.

VVE:

Deze wordt aangeboden op een centrale locatie in Zeewolde, in een speciaal daarvoor ingerichte groep voor geïndiceerde kinderen. De VVE wordt uitgevoerd door een aanbieder die daarvoor de expertise in huis heeft. De kostprijs van deze groep ligt aanzienlijk hoger dan in de reguliere peuteropvang. Afhankelijk van GOAB- budget en bereik van geïndiceerde kinderen wordt het aantal groepen uitgebreid.

De Gevolgen:

Harmonisatie

- Risico op vraaguitval bij niet-Kot ouders. De kostprijs van een uur peuteropvang is hoger dan de compensatie die de gemeente biedt. Deze kosten zal de aanbieder doorberekenen aan de ouders waardoor de vraagprijs voor peuteropvang toeneemt en ouders afhaken en hun kind thuis houden. met als resultaat: afname van het bereik peuters.
- afname bereik betekent op langere termijn dat er een groep ouders en kinderen buiten beeld raakt.

VVE

- segregatie tussen doelgroep- en reguliere peuters met de beeldvorming en het stigma wat daarbij hoort
- gevolgen voor de kwaliteit: positief is dat de VVE kwaliteit voor de peuters goed ingevuld kan worden; negatief gevolg is dat er geen doorgaande lijn en overdracht naar basisonderwijs plaats kan vinden omdat het onmogelijk is om vanuit een aanbieder de doorgaande lijn te realiseren met alle onderwijspartners in Zeewolde

Kanttekeningen:

Dit scenario is financieel aantrekkelijk omdat het past binnen de GOAB-middelen en de middelen die Zeewolde ontvangt voor de niet-Kot ouders.

Het gaat echter voorbij aan de bedoeling van de Wet op de Harmonisatie en doet geen recht aan de uitgangspunten van de Harmonisatie: gelijke toegang, gelijke educatieve kwaliteit, en een gelijk speelveld van Peuteropvang met keuzevrijheid voor alle ouders.

Gemeente Zeewolde is in dit scenario afhankelijk van een aanbieder voor VVE beleid, wat een zekere kwetsbaarheid met zich mee brengt. De investering in VVE leidt niet tot het boogde resultaat. Wat er in het voorschoolse geïnvesteerd wordt kan niet overgedragen en gecontinueerd worden in het vroegschoolse, waarmee voorbijgegaan wordt aan de essentie van VVE.

Het scenario sluit niet aan op de visie en uitgangspunten van de Nota Jeugdbeleid die stelt dat het voor alle kinderen belangrijk is dat er gewerkt wordt aan preventie en vroegsignalering met een sluitende aanpak voor kinderen die zich in risicovolle situaties bevinden.

Scenario 2 VVE verspreid aanbieden in Zeewolde met meerdere aanbieders

In dit scenario zijn er een of meerder aanbieders die VVE aanbieden op meerdere locaties die voldoen aan de verplichte kwaliteit. Het gaat daarbij nog steeds om homogeen samengestelde groepen van VVE geïndiceerde kinderen, die op grond van het aantal geïndiceerde kinderen VVE opvang bieden op daartoe aangewezen locaties in Zeewolde. Wat betreft de niet-Kot ouders is er geen wezenlijk verschil met scenario 1.

De gevolgen zijn:

- Risico op vraaguitval bij niet-Kot ouders
- De vraag prijs voor peuteropvang neemt toe
- afname bereik peuters met directe gevolgen voor bedrijfsvoering van kinderopvangaanbieders.
- Afname bereik niet-Kot ouders; kinderen en ouders buiten beeld
- Segregatie tussen doelgroep- en reguliere peuters met de beeldvorming en het stigma wat daarbij hoort
- Er zijn mogelijkheden om de doorgaande lijn naar meerdere basisscholen vorm te geven in de directe omgeving van deze locaties.

Kanttekeningen:

Dit scenario gaat voorbij aan de bedoeling van de Wet op de Harmonisatie: gelijke toegang, gelijke educatieve kwaliteit, en een gelijk speelveld van Peuteropvang met keuzevrijheid voor alle ouders, zij het in mindere mate dan in scenario 2.

In dit scenario wordt gekozen voor een beperkt aantal VVE partners in Peuteropvang en Primair onderwijs. De vraag is hoe deze keuze tot stand komt. Naast de verplichte voorwaarden mb.t. de kwaliteit moeten in dit geval nieuwe criteria ontwikkeld worden om te bepalen welke partners wel of niet mee (mogen) doen.

Het sluit niet goed aan op de huidige situatie zoals deze in hoofdstuk 4 van deze nota beschreven is. Het gaat vooral voorbij aan de visie op samenwerking en de beleidsuitgangspunten van de bestuurders in Kinderopvang en Primair Onderwijs.

Scenario 3 VVE in heterogeen samengestelde groepen, zgn. inclusief model

In dit scenario wordt de opgave van Zeewolde vertaald in een zgn. 'inclusief' model waarbij aangesloten wordt op de huidige infrastructuur van kinderopvangvoorzieningen. De term inclusie verwijst naar de uitgangspunten van de inclusieve samenleving waarbij iedereen kan meedoen ongeacht achtergrond, afkomst of inkomenspositie in de samenleving.

Alle aanbieders die mee willen doen aan VVE zorgen ervoor dat geïndiceerde- en reguliere peuters met elkaar samen een VVE aanbod krijgen met een doorgaande lijn naar het basisonderwijs.

Kinderen krijgen een passend aanbod, afhankelijk van wat zij nodig hebben. Aanbieders moeten flexibel inspelen op de vraag en variatie in groepssamenstelling.

Gevolgen:

- Kinderen spelen met en leren van elkaar en trekken samen op voor zij naar de basisschool gaan
- Er is een basinfrastructuur van peutergroepen verspreid over Zeewolde waar alle kinderen een passend aanbod kunnen krijgen
- Optimale aanpak voor alle kinderen in het kader van preventie en vroegsignalering
- Hybride model waarbij VVE- aanbieders mee kunnen bewegen met de vraag van VVE en Kot en niet-Kot ouders; zij kunnen inzetten wat nodig is
- Expertise wordt opgebouwd en gedeeld, alle kinderen profiteren hier van

Kanttkening: In dit scenario is het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderopvangaanbieders kunnen meedoen, en hiervoor gefaciliteerd worden.

Het voordeel is dat aangesloten kan worden op de infrastructuur die er al is. De omvang van Zeewolde, het overzichtelijke aantal kinderopvangaanbieders, de spreiding van locaties en de beschikbare kindplaatsen bieden mogelijkheden.

De kennis en expertise die nodig is VVE wordt is aanwezig bij meerdere aanbieders waarmee deze duurzaam verankerd wordt in Zeewolde.

Dit scenario sluit aan op wat als meest wenselijk geformuleerd is door de partners in kinderopvang en onderwijs. Het sluit daarbij naadloos aan op de uitgangspunten van het Jeugdbeleid in Zeewolde.

Door aan te haken op de basisinfrastructuur voor peuteropvang worden kinderen en ouders in risicovolle situaties snel en adequaat ondersteund en kunnen problemen eerder opgelost worden zonder de opschaling naar dure jeugdzorg. De kosten voor Jeugdzorg worden op langere termijn lager naarmate er meer ingezet kan worden op preventie.

VVE verbindt kennis en expertise, zorgt voor een sluitende samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen, en versterkt de professionele samenwerking en afstemming met de Kinderopvang. VVE is van toegevoegde waarde en relevant voor de zorgstructuur en de wijkaanpak in het kader van passend onderwijs.

6.3 Wenselijke aanpak voor Zeewolde

Het zgn. inclusieve model wat beschreven is in scenario 3 is het model waar steeds meer gemeenten voor kiezen. Het model past bij de preventieve aanpak in de Jeugdzorg, het Passend Onderwijs en staat voor een integrale aanpak en werkwijze.

Voor Zeewolde is het model van een inclusieve peutervoorziening het meest realistische model, passend bij de omvang van de gemeente, het huidige bereik van peuters met de spreiding van peuteropvang locaties. Met de beschikbare ondersteuning zoals deze georganiseerd is in de integrale vroeghulp, jeugdzorg en opvoedingsondersteuning is het mogelijk om zorg- en risicokinderen zo lang mogelijk in eigen omgeving in binnen de gemeentegrenzen van Zeewolde op te vangen. Ouders kunnen zelf kiezen waar hun kind het beste opgevangen kan worden.

Met dit model is gemeente Zeewolde goed voorbereid op de toekomst en op de basisvoorziening zoals de SER voorstaat en die ondersteund wordt voor de VNG.

Hoofdstuk 7 Financieel kader voorschools stelsel Zeewolde

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat het financiële kader is met de nodige onzekerheden die er zijn omdat het gaat om nieuw beleid wat zonder referentiekader in Zeewolde neergezet wordt.

7.1. Investeren in duurzame samenwerking

Goede voorschoolse voorzieningen, dichtbij huis en toegankelijk voor ouders en kinderen, zijn in Zeewolde van essentieel belang. Zoals in hoofdstuk 6 van de nota is beschreven heeft gemeente Zeewolde partners in de kinderopvang nodig om te bouwen aan een duurzaam stelsel van voorschoolse voorzieningen voor de uitvoering van de wettelijke verplichtingen.

Met een uitvraag krijgen alle KO aanbieders in Zeewolde die peuteropvang willen bieden de kans om mee te doen aan dit stelsel. Zij worden uitgenodigd om gedurende de GOAB periode van 4 jaar 2019 – 2023 deel te nemen zodat een infrastructuur kan worden opgebouwd.

Als kinderopvangaanbieders later in willen stappen is dat mogelijk mits er nog ruimte is binnen het subsidieplafond. De voorwaarden staan verder uitgewerkt in de subsidieregeling.

7.2. VVE Scholing faciliteren

Voor vrijwel alle kinderopvangaanbieders betekent instappen in het voorschoolse stelsel dat medewerkers nog geschoold moeten worden in een VVE programma. Het is wenselijk dat Zeewolde als startende VVE gemeente deze scholing faciliteert. De GOAB middelen mogen hiervoor worden ingezet en er is rekening mee gehouden bij de aanloopkosten voor 2019. Na vaststelling van deze nota en het besluit in college en raad, zal de VVE scholing opgestart worden. Daarbij wordt uitgegaan van een aanbod aan alle participerende aanbieders. De basisscholen pakken in een later stadium eventuele aanvullende scholing op.

7.3. Vaststellen uurtarief en subsidieplafond

Het college stelt jaarlijks het uurtarief voor Peuteropvang vast en het subsidieplafond. Het uurtarief is een gemiddeld tarief wat afgezet moet worden tegen het jaarlijks door het rijk vastgestelde uurtarief voor Kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst. De hoogte van dit tarief is zodanig dat kinderopvang ondernemers die VVE bieden de gewenste kwaliteit kunnen leveren. Ouders betalen een ouderbijdrage volgens de VNG ouderbijdragetabel, die jaarlijks aangepast wordt aan de Kinderopvangtoeslag.

Het gaat in het 'inclusieve' model om een gemiddeld uurtarief dat ondernemers in staat stelt VVE te bieden in heterogene samengestelde peutergroepen.

En extern bureau Innovatie 0-13 wat veel ervaring heeft bij verschillende gemeenten bij de ontwikkeling van VVE heeft een scenarioberekening gemaakt voor Zeewolde. Daaruit blijkt dat er meer middelen voor peuteropvang beschikbaar moeten komen dan nu geraamd is in de meerjarenbegroting.

7.4. Financieel kader 2019 - 2023

In deze paragraaf wordt weergegeven wat er met zekerheid beschikbaar is voor het nieuwe beleid voor een periode van 4 jaar. Deze periode komt overeen met de toekenning van de GOAB subsidie. Tevens wordt aangegeven wat de risico's en onzekerheden zijn waar rekening mee moet worden gehouden bij de uitwerking.

Voor Zeewolde is de grootste onzekerheid dat pas gaandeweg de invoering en implementatie van het nieuwe beleid duidelijk wordt wat precies de omvang van de doelgroep voor VVE is en welk deel van deze groep recht heeft op Kinderopvangtoeslag.

Met zekerheid weten we dat de komende jaren middelen vanuit het rijk beschikbaar zijn voor het nieuwe beleid. Totaal gaat het om een jaarlijks beschikbaar bedrag van 235.000 euro, voor 4 jaar. Dit bedrag is als volgt onderverdeeld:

Beschikbaar	2019	2020	2021	2022
GOAB	193.000	193.000	193.000	193.000
rijksbijdrage niet-Kot	42.000	42.000	42.000	42.000
Totaal	235.000	235.000	235.000	235.000

Toelichting en risico's.

- Het is duidelijk dat deze middelen niet toereikend zijn om het wenselijke voorkeursscenario uit te voeren. Er zal nog nader bekeken worden welke aanvullende middelen hiervoor vanuit de gemeentebegroting beschikbaar kunnen worden gesteld.
- Het rijk heeft aangegeven de GOAB middelen na 2023 structureel te willen maken voor alle gemeenten.
- Vanaf 2022 moet in het budget rekening gehouden worden met de HBO-functie voor VVE die bekostigd wordt uit de GOAB uitkering.
- Er moeten extra middelen voor GGD Toezicht en Handhaving vrijgemaakt worden als gevolg van de taakstelling VVE.

7.5. Monitor en Evaluatie

Vanuit het rijk wordt gemeente Zeewolde verplicht deel te nemen aan de Monitor voor VVE. Daarin volgt het rijk de ontwikkelingen die eventueel kunnen leiden tot bijstellingen in GOAB-beleid. Het is voor Zeewolde belangrijk om bij de implementatie van het nieuwe beleid goed te volgen wat de effecten en resultaten zijn. Het bereik van de kinderen zal daarom met de uitvoeringspartners gemonitord worden zodat traceerbaar blijft welk budget er ingezet wordt voor welke categorie ouders en kinderen.